

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

COVID-19 ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ: ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΕΕ C-407/21

COVID-19 ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ: ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΕΕ C-407/21

Με την με αριθμό C-407/21 απόφασή του το Δικαστήριο της Ε.Ε., εφαρμόζοντας, ιδίως, τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 για τα Οργανωμένα Ταξίδια¹ και της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)², κατέληξε, μεταξύ άλλων, στην παραδοχή ότι **αντίκειται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία η εθνική ρύθμιση**, που θεσπίζει προσωρινή απαλλαγή των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών, στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, από την υποχρέωσή τους να επιστρέψουν στους ταξιδιώτες, εντός 14 ημερών από την καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, τα ποσά που κατέβαλαν για το οργανωμένο ταξίδι.

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΟJ 2015 L 326, 'The Package Travel Directive')

² Άρθ. 4 παρ. 3 της ΣΕΕ

• ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, η γαλλική κυβέρνηση θέσπισε νομοθεσία³ περί προσωρινής απαλλαγής των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών από την υποχρέωσή τους να επιστρέφουν τα ποσά που κατέβαλαν οι ταξιδιώτες, σε περίπτωση καταγγελίας σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού. Δύο ενώσεις προστασίας καταναλωτών ζήτησαν από το Συμβούλιο Επικρατείας της Γαλλίας την ακύρωση της νομοθεσίας αυτής, προβάλλοντας προσβολή του δικαιώματος των ταξιδιωτών τόσο για καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, λόγω «αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων», όσο και για πλήρη επιστροφή, εντός 14 ημερών από την καταγγελία, των ποσών που κατέβαλαν για το οργανωμένο ταξίδι, όπως προβλέπεται στην Οδηγία για τα Οργανωμένα Ταξίδια.

Το Συμβούλιο Επικρατείας, έχοντας αμφιβολίες, υπέβαλε στο Δικαστήριο της Ε.Ε. προδικαστικά ερωτήματα: α) ως προς την ερμηνεία της έννοιας της «επιστροφής» που προβλέπει η εν λόγω Οδηγία, β) ως προς τη συμβατότητα της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με την προσωρινή απαλλαγή των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών με την Οδηγία για τα Οργανωμένα Ταξίδια και γ) ως προς την προσαρμογή των διαχρονικών αποτελεσμάτων αποφάσεως εθνικού δικαστηρίου περί ακυρώσεως εθνικής νομοθεσίας.

• ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τις απαντήσεις που έδωσε το Δικαστήριο της Ε.Ε. με την C-407/21 απόφασή του στα προεκτεθέντα προδικαστικά ερωτήματα συνάγονται τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με την Οδηγία 2015/2302 για τα Οργανωμένα Ταξίδια, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων, η επιστροφή των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν για το πακέτο μπορεί να γίνει μόνον υπό τη μορφή χρηματικού ποσού και όχι υπό τη μορφή άλλης παροχής, όπως π.χ. πιστωτικού σημειώματος (κουπονιού).

- Η Οδηγία για τα Οργανωμένα Ταξίδια αποκλείει εθνική νομοθεσία, βάσει της οποίας οι διοργανωτές οργανωμένων ταξιδιών απαλλάσσονται προσωρινά, στο πλαίσιο της

³ Διάταγμα αριθ. 2020-315 της 25ης Μαρτίου 2020 σχετικά με τους οικονομικούς όρους για την καταγγελία ορισμένων συμβάσεων τουριστικών ταξιδιών και διακοπών σε περίπτωση αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις ή ανωτέρα βία

πανδημίας COVID-19, από την υποχρέωσή τους να επιστρέψουν πλήρως στους ενδιαφερόμενους ταξιδιώτες, εντός 14 ημερών από την καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, τα ποσά που κατέβαλαν, ακόμη και αν ένα τέτοιο εθνικό μέτρο έχει σκοπό να αποτρέψει το ενδεχόμενο να θιγεί η φερεγγυότητα των διοργανωτών ταξιδιών, λόγω του μεγάλου αριθμού των αναμενόμενων αιτήσεων επιστροφής, και, ως εκ τούτου, να διαφυλάξει τη βιωσιμότητα του σχετικού τομέα.

- Η έννοια των «**αναπόφευκτων και εκτάκτων περιστάσεων**» καλύπτει την πανδημία **COVID-19**, στο βαθμό που συνεπάγεται την ύπαρξη «σοβαρών κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία», και μπορεί να εφαρμοστεί σε καταγγελίες συμβάσεων οργανωμένου ταξιδιού, όταν οι καταγγελίες αυτές βασίζονται στις συνέπειες που προκαλούνται από ένα τέτοιο γεγονός.

- Τα κράτη μέλη δεν μπορούν **να απαλλάσσουν για λόγους ανωτέρας βίας**, έστω και προσωρινά, τους διοργανωτές οργανωμένων ταξιδιών από την υποχρέωση επιστροφής των ποσών που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο καταγγελθείσας σύμβασης ταξιδιού, δεδομένου ότι η Οδηγία για τα Οργανωμένα Ταξίδια δεν προβλέπει καμία εξαίρεση από τον επιτακτικό χαρακτήρα της υποχρέωσης αυτής.

- Το δίκαιο της Ε.Ε. και συγκεκριμένα η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας⁴ δεν επιτρέπει σε εθνικό δικαστήριο, το οποίο επιλαμβάνεται προσφυγής ακυρώσεως εθνικής νομοθεσίας αντίθετης προς την Οδηγία για τα Οργανωμένα Ταξίδια, να προσαρμόσει τα διαχρονικά αποτελέσματα της αποφάσεώς του περί ακυρώσεως της εν λόγω εθνικής νομοθεσίας.

Ιφιγένεια Διαμαντοπούλου

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ΠΑ.ΠΕΙ.

Υποψήφια Διδάκτωρ Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών Παντείου Πανεπιστημίου

⁴ Ορίζεται στο άρθρ. 4 παρ. 3 της ΣΕΕ